

Milé sestry a milí bratři, základem našeho dnešního rozvažování nad Božím slovem je kromě 1. čtení z knihy Samuelovy 1,1-20 i Ježíšovo podobenství o vdově a soudci tak, jak je zapsáno v evangeliu podle Lukáše v 18. kapitole 1-8 verš

- 1 Vypravoval jim podobenství, aby ukázal, jak je třeba stále se modlit a neochabovat:
- 2 V jednom městě byl soudce, který se Boha nebál a z lidí si nic nedělal.
- 3 V tom městě byla i vdova, která k němu ustavičně chodila a žádala: „Zastaň se mě proti mému odpůrci.“
- 4 Ale on se k tomu dlouho neměl. Potom si však řekl: „I když se Boha nebojím a z lidí si nic nedělám,
- 5 dopomohu jí k právu, poněvadž mi nedává pokoj. Jinak mi sem stále bude chodit, a nakonec mě umoří.““ v poznámce pod čarou je v Bibli dokonce napsáno (aby si na mě nakonec nedošla a něco mi neudělala)
- 6 A Pán řekl: „Všimněte si, co praví ten nespravedlivý soudce!
- 7 Což teprve Bůh! Nejedná on právo svým vyvoleným, kteří k němu dnem i nocí volají, i když jim s pomocí prodlévá?
- 8 Ujišťuji vás, že se jich brzo zastane. Ale nalezne Syn člověka víru na zemi, až přijde?“

Dnes jsme slyšeli dva příběhy, které se vztahují k modlitbě. Je to příběh Chany z 1. knihy Samuelovy a je to příběh vdovy z Ježíšova podobenství. Když si promítneme obsah příběhu, který použil Ježíš ve svém podobenství o vdově, tak nás některé momenty trochu zarazí. proč právě na tomto příběhu ukázal, jak je třeba se stále modlit a neochabovat. Copak máme Boha dnem i nocí otravovat se svými žádostmi jako ta neodbytná ženská? A proč Ježíš říká, že se nás Bůh brzo zastane a na druhou stranu s pomocí prodlévá? A jaký má vůbec smysl ten konečný Ježíšův povzdech.... „Ale nalezne Syn člověka na zemi víru, až přijde?“

A jsme přesně tam, kde nás chce Ježíš mít. Jsou to otázky, na které Ježíš schválně nedává jednoduché odpovědi. On nechce, abychom jen řekli: Aha, to je ale hezké poučení a už se tím více nezabývali. Chce nás vyprovokovat, znejistit a pozvat k promýšlení příběhu, k hlubšímu chápání, k rozkrývání souvislostí. Nabízí nám jinou perspektivu pro naše ustáleného vidění a posuzování. Ježíšova podobenství jsou jako klíny, které otevírají mysl i srdce.

Ale zpátky k našim příběhům. Jsou velmi odlišné. I ženy v nich jsou velmi odlišné, a přesto je něco spojuje.

Chana je žena bez..dětná a je terčem posměchu.

Vdova je žena bez manžela, bez právního zastání, bez ochránce. V biblickém světě tedy obě patří mezi ty nejzranitelnější.

Chana nese dlouhodobou, tichou, existenciální bolest. Vdova nese křivdu, nespravedlnost a ohrožení. Obě vědí, že samy nic nezmohou, a proto přicházejí k někomu, kdo má moc, kterou ony nemají. Chana jde k Bohu a vdova k soudci. Obě jsou odvážné a vytrvalé. Nevzdávají se, i když jsou okolnosti proti nim. Nevzdávají se navzdory tomu, jak je ostatní vnímají. O Chaně si Elí myslí, že je opilá a vdovu zase soudce považuje za mimořádně otravnou ženskou. Obě ženy, tak jiné, kupodivu spojuje právě víra, že jejich hlas dojde vyslyšení. Ale je to právě **víra**, která má v každém tom příběhu úplně jinou kvalitu, tón i dynamiku.

Chana má víru zakořeněnou v důvěře v Boha. Je přesvědčená, že On už ví, co nese. Neprosí, aby Boha přesvědčila, ale aby se Mu otevřela, aby mu vyřekla všechnu svoji bolest. Její modlitbu můžeme cítit spíš jako odevzdání ve smyslu biblického slova žalmu „Svou cestu svěř Hospodinu, doufej v něho, on sám bude jednat“. Chana svěřuje sebe do Božích rukou, vkládá do nich předem i syna o kterého prosí. Věří, že „Bůh ví, že slyší a je dobrý.“, že zná její srdce, že ho nemusí přemlouvat, že mu může říct všechnu pravdu a Bůh ji unese. Její postoj přesně vystihuje Ježíšův výrok z Mt 6 („Váš Otec ví, co potřebujete“). Je to víra, která se rodí v tichu a vede k proměně. Kdybychom chtěli vyjádřit modlitbu Chany současným jazykem, mohla by znít třeba takto:

Přicházím taková, jaká jsem. Neskřývám nic.

Moje radosti jsou malé a moje bolesti jsou velké.

Někdy nevím, co říct, a tak jen hýbu rty a doufám, že to stačí.

Vidiš mě v mé prázdnotě, v mé touze, která bolí, v mé únavě, která se nedá vysvětlit.

*Dej mi prosím sílu vše unést. Dej mi klid, který není útekem,
ale návratem k Tobě. Dej mi odvahu věřit, že i když se nic nemění,
můžu se proměnit já. Ať se moje srdce znovu nadechne.*

Ať najdu místo, kde bolest není popřena, ale není už sama.

Podstata Chaniny modlitby je odevzdání, ne vyjednávání. Je to otevření nitra, ne tlak. Základem je vztah, a ne strategie. A tato modlitba vede k proměně. Channa neříká: „Když budu dost prosit, Bůh udělá, co chci.“ Říká spíš: „Jsem tady. Tohle nesu. Ty mě vidíš.“

A právě proto odchází proměněná – ne proto, že by si něco „vydupala“, ale protože se setkala s Bohem v pravdě.

Chana odchází z chrámu jiná, pojedla a její tvář už nebyla smutná. Tak jsme to v jejím příběhu četli.

Neproměnil se svět kolem ní, ale ona sama. A z této proměny pak vyrůstá i její slavný chvalozpěv. „V Hospodinu se raduji srdcem svým, v Hospodinu svůj roh pozvedám. Svým protivníkům se teď zasměji, mou radostí je spása tvá. (Překlad Bible 21. století) Tato Chanina vnitřní proměna je předzvěstí dalších zásadních změn v jejím životě, které následují.

Oproti tomu v jednání vdovy není žádná teologie, ale je to obraz lidské vytrvalosti. Ježíš tento příběh používá jako **kontrast**, aby

ukázal opak: soudce je nespravedlivý, nemá soucit a jedná jen proto, že už chce mít od vdovy klid. Vdova na rozdíl od Chany nemá vztah s tím, kdo rozhoduje. Je to čistě právní, chladný, jednostranný kontakt.

Její hlas neodráží důvěru, ale odhodlání. Spoléhá na sebe a její vytrvalé naléhání vychází z lidské touhy po spravedlnosti.

Takové vyznání vdovy by znělo docela jinak než Chanino

Přicházím znovu a znovu, protože to, co se děje, není v pořádku.

Nemám moc, nemám zastání, nemám nikoho, kdo by mluvil za mě.

Ale mám pravdu. A ta mě sem přivádí znovu a znovu.

Nenechám se umlčet. Nenechám se odbýt. Nenechám se zlomit.

Protože spravedlnost má cenu, i když se zdá daleko. A já se jí nevzdám.

Výsledkem tady není proměna vdovy, nedochází k žádné zásadní změně v jejím životě,... jen díky její vytrvalosti a odhodlání k vyřešení určité situace. Pravděpodobně u vdovy lze jen těžko předpokládat nějaký následný chvalozpěv na soudce. Spíš se jen utvrdila v tom, že bez dlouhodobých lamentací je těžké se na úřadech dočkat nějakého výsledku. No, s tím máme někdy taky takovou zkušenosti, no ne?

Proč tedy Ježíš dává tento světský příběh do souvislosti s modlitbou?

Musíme snad jako ta vdova pořád dokola hlasitě opakovat svoje nároky, a pak dlouho čekat, jestli nám Bůh vyhoví nebo ne?

Možná právě naopak. Možná právě proto volí Ježíš takový extrémní kontrast,... člověka na okraji, který zoufale potřebuje pomoc a člověka, kterému je to v podstatě jedno nebo je mu zatěžko někomu tak bezvýznamnému pomáhat,... aby tím více vyniklo: „**Jestliže i takový soudce nakonec vyhoví, oč spíše Bůh**“. Když i nespravedlivý soudce nakonec jedná, Bůh, který je dobrý, slyší mnohem dřív. Není soudce, kterého musíme přesvědčit množstvím slov,.. ale je lékařem našich skrytých obav: „Možná Bůh nechce...a vidí mě vůbec... možná ho ani nezajímám... možná musím dělat to či ono, aby si mě všiml, abych se mu zalíbila.“

Ježíš chce říct, vy nejste jako vdovy před soudcem, ale jako děti před otcem. „Bůh vás dobře slyší,.. ví, co potřebujete, dříve, než ho prosíte.“ On i nepatrnému zjedná právo, ale svým způsobem a v určeném čase.

Pokud Ježíš klade důraz, abychom se modlili a neochabovali, není to proto, abychom Boha umluvili, ale abychom neztratili víru a naději, ten spojovací most z našeho světa do Božího domova, abychom nezabloudili, neztratili směr, nepropadli malomyslnosti. Je to velký nárok, abychom v tom všem bláznivém světě kolem nás vytrvale ukotvovali naše srdce v Bohu.

A s tím souvisí i ten Ježíšův povzdech: **Nalezne syn člověka na zemi víru, až přijde?**“ Je to povzdech, který v sobě nese obavu i touhu po vztahu. „Bude ještě někdo, kdo se ke mně bude obracet s důvěrou, když se všechno kolem bude hroutit?“

Ježíš ví, že člověk je křehký a víra není něco, co jednou dostaneme a máme navždy. Může se unavit, vyčerpat, zlomit, ztratit.

Ten povzdech je vlastně prosba, se kterou se na nás obrací s něhou, ne s odsouzením. Jako kdyby nám říkal:

„Prosím, nevzdávejte to.

Nenechte si víru vzít.

Nenechte se unavit světem.

Nenechte se zlomit obdobími ticha.

Já přijdu — ale chci najít vaše srdce otevřená, ne rezigovaná.“

A tady se oba naše příběhy setkávají. Chana i vdova nám ukazují, jak je těžké věřit, když se zdá, že se nic nezmění a nestane. Tichá a odevzdaná víra Chany a vytrvalost vdovy jsou cestou, jak si i v těžkých časech můžeme víru uchovat. V očích Boha jsou obě krásné a pravdivé. Chana v tichu, bolesti a důvěře, vdova v odvaze, vytrvalosti a neústupnosti. Amen.